

ŠOTOROVCI

Niko Arnerić

Na letošnji poletni psihološki šoli smo se predstavili tudi skupina šotorovci. Tam ste nas nekatere videli in slišali, kaj delamo, kako živimo, kako pojemo. In šlo je lahko. Sedaj pa je vse to treba spraviti še na papir.

Kdo pravzaprav smo šotorovci? Kar precej definicij smo si "izmislili", z nobeno nismo povsem zadovoljni. Ta preveč poudarja eno plat, druga drugo. Čisto zagotovo drži le to, da smo skupina prostovoljcev, saj za tisto, kar delamo, nismo plačani. Tudi to, da smo skupina mladih, bo kar držalo. Najstarejši, ki se bliža 39. letu, si lahko pripiše 'po srcu', sicer pa smo stari tam od 20 let dalje. Nekateri še študentje (psihologije, defektologije, medicine, kemije...), drugi že bolj ali manj z obema nogama v službi. Tudi takole definicijo smo si postavili: Smo skupina mladih kristjanov, ki iščemo nove konkretne oblike izražanja svoje vernosti. Saj ne, da to ne bi bilo res, ampak najbrž je ravno ta definicija zbudila pri članih največ polemik. Eni smo bili mnjenja, da naj bi tega ne omenjali preveč, saj nismo skupina za versko reklamo in pripadnost cerkvi ali religiji ni pogoj, če hočeš postati naš prijatelj ali sodelavec. Vera je osebna stvar in če ji bo kdo zaradi nas bližje, naj to ne bo zaradi naše reklame. Morda bom vse to najbolje razložil, če povem, kako smo nastali. To in pa opis tega, kar delamo, nas bo še najbolje predstavilo.

Nastanek naše skupine je povezan z vero in vsi prvotni člani pa tudi skoraj vsi, ki so se nam pridružili kasneje, se imajo za verne. Skupina je nastala leta 1988. Duhovnik mag. Zvone Štrubelj (sedaj že doktor) je dobil "zadolžitve", da pripravi prireditve ob 100. obletnici smrti ustanovitelja redovne skupnosti salezijancev, katere član je tudi sam. Kot sodelavce je pritegnil skupino mladih, ki jih je poznal iz veroučnih skupin, ki jih je sam vodil, ali pa kako drugače. Prireditve si je zamislil kot skupino mladih, ki se ob vikendih s svojim šotorom ustavi v župnijah, ki jih vodijo salezijanci. V šotoru je razstava o Janezu Bosku, ustanovitelju reda salezijancev, sicer pa pripravijo člani skupine vrsto prireditev, namenjenih obiskovalcem različnih starostnih skupin. Prireditve so sestavljene iz katehez (kratkih dramskih predstavitev), pesmi, pripovedovanj pa tudi skupnih družabnih iger, kar vse naj bi obiskovalce seznanilo z življenjem in delom ustanovitelja reda Janeza Boska. Tudi on je bil seveda duhovnik. Pred več kot sto leti je služboval v Torinu in tam spoznal bedno življenje mladih brez staršev, prepuščenih ulici,

brez strehe nad glavo in brez človeka, h kateremu bi se lahko zatekli. Mnogi so že zašli tudi na pot kriminala. Janez Bosko (Giovani Bosco) je menil, da lahko zanje kaj stori. Pravzaprav je tem mladim posvetil vse svoje preostalo življenje in delo. Ustanovil je domove in šole za te otroke, ki jih je sprva "nabiral" kar po delavnicah in gradbiščih, kjer so morda priložnostno delali, ali pa kar po cestah in zaporih. Ustanovil pa je tudi redovno skupnost, imenovano salezijanci (po svetem Frančišku Saleškem), katere namen naj bi bil predvsem vzgoja, izobraževanje in skrb za mlade, torej nadaljevanje njegovega dela.

Leta 1988 je skupina s svojimi prireditvami tako obiskala devet župnij in imela zaključno prireditev v Ljubljani. Še predno pa je bil niz prireditev končan, so se med člani skupine stkale tako trdne prijateljske vezi, da kar nismo mogli več narazen. Še naprej smo se sestajali vsaj enkrat tedensko, se veliko pogovarjali, peli, se veselili. Tudi od šotora, s katerim smo potovali, se nismo hoteli čisto ločiti in smo se po njem poimenovali šotorovci. Ker smo med našimi obiski po župnijah postali znani kot veseli fantje in dekleta, so nas še večkrat vabili, da pripravimo srečanja za mlade ob župnijskih praznikih ali da zapojemo na novih mašah ipd.

Vendar pa samo s tem nismo bili zadovoljni. Nismo želeli postati le servis za pripravo veselih srečanj. Našemu veselju in ljubezni do petja, sploh našemu skupnemu življenju smo želeli dati več vsebine in kar nekaj časa smo na naših srečanjih porabili, ko smo se spraševali, kaj in kako naprej. Bili smo že kar malo naveličani drug drugega in neplodnega iskanja vsebine našega druženja. Pa nas je nekega dne naš vodja Zvone vprašal takole: "S šotorom smo hodili okoli, peli in se igrali in lepo smo se imeli. Spoznali smo življenjsko pot Janeza Boska in jo predstavljali drugim. Ali ne bi nekaj tega, kar smo pripovedovali drugim, počeli tudi sami? Ali ne bi tudi mi počeli kaj podobnega kot Janez Bosko? Ali ne bi tudi mi del našega časa posvetili otrokom in mladini, tistim, ki pomoč potrebujejo in jim jo lahko damo?" In smo začeli. Nič kaj preveč nismo premišljevali. Težko bi rekel, zakaj. Morda zato, ker nismo hoteli razočarati našega vodjo Zvoneta, morda zato, ker nas je bilo majčkeno strah, da bi enostavno razpadli brez pravega dela in cilja, pa ravno sedaj, ko smo se že tako lepo navadili drug na drugega. Morda pa tudi zato, ker smo v Zvonetovih načrtih videli zanimivo, prijetno pa tudi koristno delo. Povezali smo se torej s Centrom za socialno delo občine Ljubljana-Center in tam še posebej s sociologom Martinom Bertokom. V osnovnih šolah je mnogo otrok, so nam tam povedali, ki imajo v šoli težave. Mnogi med njimi pa imajo še cel kup drugih težav in so tiste s šolo le njihova posledica. Domače razmere so neurejene ali pa so otroci tako živi oziroma imajo takšne vedenjske motnje, kot se temu strokovno reče, da potrebujejo nekoga, ki jim bo pomagal, se z njimi učil, postal tudi njihov

prijatelj, s katerim bodo lahko počeli še kaj drugega, kot se le učili. Z njim bodo delili tudi težave, ki jih imajo doma, v družini ali pa v šoli zaradi svoje nemirnosti. Bili smo vedno bolj zagreti. Skoraj vsak izmed šotorovcev je tako dobil po enega ali celo dva varovanca. Postali smo pravi prijatelji. Z mnogimi se srečujemo tudi sedaj, ko so že končali osnovno šolo in naše pomoči pravzaprav ne potrebujejo več. Kot rečeno, samo učenje nam ni bilo dovolj. Z otroci smo postali pravi prijatelji, vsak s svojim pa tudi vsi skupaj, saj smo organizirali kar nekaj srečanj za vse. Tako smo se npr. dobili na pustovanju, na dvodnevnem izletu v Ankaranu, združenim z nabiranjem in peko kostanjev, pa na kolesarskem izletu, ki smo ga s pomočjo Republiškega družbenega sveta za varnost v cestnem prometu združili s skoraj pravo malo šolo kolesarjenja in ocenjevanjem koles za značko dobro opremljenega kolesa. Skupaj smo seveda veliko peli, se veselili in sploh bili taki, kot šotorovci znamo biti. Da ne bi izgubili zagona za delo, smo se šotorovci večkrat odpravili na "srečanja z razmišljanjem", kjer smo si vzeli časa zase, se pogovorili drug z drugim, poklepetali o svojem delu in naredili načrte za naprej. Dvakrat nam je Martin Bertok s Centra za socialno delo pripravil seminar, na katerem smo govorili o sebi in svojem delu, pa tudi sicer smo se na Centru redno srečevali in razpravljali ter skupaj reševali težave naših malih varovancev.

Pred dvema letoma pa smo se odpravili tudi na ogled prehodnega mladinskega doma v Novih Jaršah v Ljubljani. Zanimalo nas je, kako mladi živijo v takih "popravnih domovih". Veliko dolgčasa je in še posebno tisti, ki ne hodijo ne v šolo ne na delo, kar ne vedo, kaj bi sami s sabo. Pa smo rekli, šotorovci znamo biti veseli in skečev in pesmi, ki smo jih včasih pogosteje uprizarjali, še nismo pozabili. Dogovorili smo se za pripravo veselega večera, takega s pesmijo, skeči in tekmovalnimi igrami. Kar malo strah nas je bilo, kako nas bodo sprejeli. Bodo z nami zadovoljni ali pa bomo zanje preveč dolgočasni in brez veze? Pa smo si bili všeč. Mi njim in še bolj oni nam. Spoznali smo, da niso nič drugačni kot drugi mladi, le nekaj več hudih življenjskih izkušenj imajo za sabo, ki so jih pripeljale na pot bega od doma, včasih pa tudi nasilniškega obnašanja ali kraje. Še smo se srečevali. Na veselem večeru vsi skupaj, pa tudi bolj po domače, po dva ali trije. Hodili smo skupaj v mesto, na izlete, se dobili pri kom od šotorovcev, si skupaj pripravili kosilo ipd. Pa še ena ideja se je porodila. Zakaj ne bi šli poleti kam skupaj? Dogovorili smo se za poletni tabor in ga tudi prijaviли pri odboru za mladinske tabore, ki ga je tudi sofinanciral. Navdušenje je bilo veliko in kar bali smo se prevelike gneče. Toda na predvečer odhoda, ko naj bi se Jaršani, ki so bili večinoma na počitnicah pri starših, zbrali v domu, so bili tam samo trije. Na vrat na nos smo se morali organizirati. Zapeli so telefoni in tako je poleg šotorovcev naslednji dan odšlo na tabor še 14

mladih iz različnih vzgojnih domov (Jarše, Logatec, Višnja gora in še dva naša osnovnošolska varovanja). Tabor pa ni bil kar tako. Prva dva dni smo si ga morali prislužiti s peš hojo po Beli krajini. Ustavili smo se v Redencih od Kolpi in se utaborili tik ob reki na travniku prijaznega kmeta Stanka. Veliko kopanja, veselja, petja je bilo naslednje dni. Pa tudi v roke smo morali pljuniti, da smo si uredili tabor, pomagali kuharici, prinašali vodo in Stanku malo priskočili na pomoč pri poljskih opravilih. Seveda ne smemo pozabiti tudi na srečanje z vaščani. Zbrali smo se ob večerni maši, kjer smo po stari šotorovski navadi veliko prepevali. Petje se je nato nadaljevalo še pozno v noč in se končalo že skoraj s pravo vaško veselico. Skratka, bilo je lepo in s tabora smo vsi odnesli kup lepih spominov in prijateljstev. Z večino udeležencev smo še vedno v stikih, še posebno seveda s tistimi iz Jarš v Ljubljani.

Predolgo bi trajalo, če bi naštevali vsa srečanja in obiske pri fantih in dekletih iz vzgojnih zavodov. Naj omenim le, da smo obiskali tudi mari-borsko stanovanjsko skupino in Dom Malči Beličeve v Ljubljani. Povsod smo morali obljubiti, da še pridemo. Tudi zimskega vikenda v koči na Uskovnici skupaj s fanti in dekleti iz Jarš ne smem pozabiti, pa to, da že načrtujemo letošnji tabor in potihem upamo, da nam bo kljub neugodnim finančnim in vojnim tokovom uspelo izpeljati tudi križarjenje po morju.

Skratka, notri smo. Fante in dekleta, s katerimi se sestajamo, bi pogrešali in tudi njim verjamemo, ko pravijo za nas. Skupaj si lahko polepšamo življenje. Prepričani smo, da je lahko življenje lepo in da lahko najdemo moč za delovno in drugo ustvarjalnost v medsebojnih družabnostih in prijateljstvih. In včasih se vprašamo, kako naprej. Najbrž tako kot do sedaj. Veliko časa bomo prebili skupaj. Sedaj manj, drugič več, ta manj, drugi več, pač glede na osebne in službene obveznosti. Radi bi svoj način življenja predstavili tudi drugim in poleg rednih tedenskih sestankov šotorovcev skušamo pripraviti pogosto tudi odprte sestanke, namenjene našim prijateljem pa tudi vsem, ki delajo podobne stvari in bi se radi seznanili z nami ali pa skupaj z nami prisluhnili strokovnim razmišljanjem in predavanjem s področij, s katerimi se ukvarjamo. Informacije o tem lahko dobite na avtorjevem telefonu (Niko Amerić, tel. 217-017 ali v službi 317-861).

Naj povem, da šotorovci izdajamo tudi svoje glasilo. V njem objavljamo sami, pa tudi "naši fantje in dekleta" vse pogosteje objavijo vtise z naših skupnih srečanj ali druga razmišljanja. Poleg vtisov in razmišljanj pa skušamo ponatisniti tudi zanimive članke ali strokovne prispevke s področja našega dela.

Tako smo torej nastali in to počnemo šotorovci. S prostovoljnimi delom smo se začeli ukvarjati kot že formirana skupina. Večinoma se prostovoljci vključijo v prostovoljno delo posamezno ali v okviru "obvezne šolske

prakse". Morda je ravno dejstvo, da je bila naša skupina skupina prijateljev že od prej, pa tudi, da smo se pri svojem prejšnjem delu pravzaprav spoznavali in "okužili" z idejo dela za druge, pripomoglo, da še vedno vztrajamo. Vztrajamo pa najbrž tudi zato, ker svojega dela nikoli nismo videli kot delo. Kako čudno se počutim, ko moram ob pisanju tega članka tolikokrat ponoviti to besedo. Delo sem, delo tja, pa delo za nekoga... Mi pa se imamo lepo. Družimo se, smo prijatelji in drug drugemu veliko dajemo. Dajemo prijateljstvo in zaupanje in vsi skupaj zato nekoliko lažje živimo in se lažje spoprijemamo s svojimi težavami. Čutimo in prepričani smo, da je tako.

SKUPINA ZA SAMOPOMOČ PO IZGUBI PARTNERJA

Doris Erzar in Majda Golja

1. Uvod

Po nekajletnih izkušnjah na področju zakonskega in družinskega svetovanja na centru za socialno delo (CSD) smo svetovalci vedno znova prihajali do spoznanja, da posamezniki razvezo zelo različno doživljajo. Vendar se razveza ne zaključi z obravnavo na CSD in kasneje na sodišču z razvezno sodbo, ampak gre za dalj časa trajajoč proces.

Izguba partnerja pomeni prekinitev odnosa, ki je trajal daljši čas. To je bil intenziven, intimen medčloveški odnos, ki ga je nemogoče naenkrat končati. Z izgubo partnerja pogosto prihaja do osebnih kriz in zapletenih življenjskih razmer, ki jih je brez pomoči težko prebroditi. Posamezniki se znajdejo v novih življenjskih situacijah, ki so drugačne od tistih v skupnem življenju. Običajno so osamljeni in naletijo na nerazumevanje širšega in ožjega okolja.

Človek ni sam sebi dovolj, živi lahko le v okolju z nekom, ki ga ima rad. Težko živi z občutkom, da je samo on tisti, ki je preživel osebno travmo. V težavah in notranjih stiskah si skuša najprej pomagati sam, v svoji družini, sorodstvu, soseski in drugih skupinah. Dane pa so te naravne povezave v krizi in zelo zrahljane, zato predstavljajo različne skupine za samopomoč nadomestno obliko teh naravnih povezav med ljudmi. Kadar več